

Handläggare, direkttelefon
Tord Börjesson, 08-7798349, 070-6098349

E-post
tb@sprangamnes.se

Datum

Ert datum

Er referens

Bensinstationsbyggnad

Historik

Med stöd av lag (1975:69) och förordningen (1961:568) om brandfarliga och explosiva varor angav Sprängämnesinspektionen (SÄI) i SIND-FS 1981:2, 3.11 att inom anläggningar där hantering av brandfarliga varor sker skall finnas säkerhetsavstånd och mellan sådan anläggning och omgivningen skall finnas skyddsavstånd.

I allmänna rådet SÄIFS 1988:3 "Bensinstationer" rekommenderade SÄI säkerhets och skyddsavstånd att tillämpas på bensinstationer. Där angavs att mellan objekt utanför bensinstationen som är bostad, kontor, butik, servering, gatukök samt busshållplats och mätarskåp för bensin samt bensincisterns avluftningsledning skall finnas skyddsavstånd på 25 meter. Mellan objekt inom bensinstationen som t.ex. stationsbyggnad, annan byggnad samt verkstad där öppen eld inte förekommer skall finnas säkerhetsavstånd till bensincisterns avluftningsrör på 6 meter och 3 meter till mätarskåp för bensin. Dessa avstånd återfanns senare även i SÄIFS 1990:3 allmänt råd, "Bensinstationer"

Rekommendationerna sattes utifrån på 1960 och 1980 talen vanligast förekommande bensinstationsbyggnader som oftast bestod av en butik som med slussfunktion, bestående av en korridor med två dörrar, var avskild från bakom butiken belägna verkstads- och tvättlokaler. Den mot pumpplattan exponerade fasaden hade dessutom oftast endast ett fönster. (se bild 1 och 2)

Utvecklingen sedan 1970

Sedan 1970 och 80-talen har bensinstationsbyggnaderna ändrat karaktär. Numera byggs väldigt få bemannade anläggningar där byggnaden är en "ren" B-byggnad, d.v.s. en byggnad där det endast vistas sådan människor som är på bensinstationen för att köpa bensin, motordelar eller liknande. Utvecklingen har närmast tenderat till att bli närbutiker eller restauranger med bensin som lockvara.. Dessutom har i samhällena under 1990-talet de mindre närbutikerna lagts ner och handeln koncentrerats till stormarknader och köpcentra.

Under remisshandläggning av Mangoprojektet klargjorde SÄI att avståndet 3 meter mellan stationsbyggnad och mätarskåp för bensin *inte* var

---

Postadress	Telefon	E-post	Org nr
Avd för brandfarliga och explosiva varor	08-799 83 30	registrator@sprangamnes.se	202100-3914
Box 1413	Telefax	Internet	
171 27 Solna	08-29 52 25	www.srv.se	
Besöksadress			
Vretenvägen 13			

tillfredsställande när stationsbyggnaden utformades som närbutik med servering och med övervägande sortiment som inte är bilrelaterat. SÄI ansåg att den som besöker anläggningen i annat syfte än att handla drivmedel varken skall behöva passera genom spillzon eller närmare tankfordon än 12 m. Detta tillgodosågs. Mango ansågs vara en B-byggnad genom att pumpöplattan placerades så att de som hade andra ärenden till byggnaden inte behövde passera genom spillzonen utan kom in genom huvudentrén som var placerad på andra sidan byggnaden. En EI60 avskiljning mellan bensinstationsbutiken och närbutiken var ett krav som tillgodosågs samt att brandfarliga varor i fabriksförslutna förpackningar skulle förvaras i P-märkta skåp. Vid utvecklingen av ”Selectbutiker” angav SÄI i yttrande 1994, 1996 och 1997 att skyddsavstånd på 25 meter skall finnas mellan sådan byggnad och mätarskåp för bensin eller att byggnaden anpassas att så att personer som besöker butiken utan att ha ärende som har samband med hanteringen, ej passerar pumpområdet. Vid diskussioner under ett flertal möten under denna tid träffades en kompromiss där Sv Shell accepterade att ett avstånd av 7 meter mellan byggnaden och närmaste mätarskåp för bensin skulle råda vid ny- eller ombyggnad under förutsättning att en utrymningsväg fanns ut genom byggnaden med dörr på byggnadens bakre del.

1997 utgav SÄI ett nytt allmänt råd för bensinstationer, SÄIFS 1997:8. I detta råd omarbetades skydds- och säkerhetsavstånden till endast avstånd mellan olika skyddsobjekt och vissa riskkällor. Här införlivades även begreppet A- och B-byggnad som ursprungligen var angiven i SIND-FS 1981:2. Grunden för avståndsbedömningen omvärderas och förenklades genom att detta begrepp infördes i stället för brandfarlig eller icke brandfarlig byggnad utförd i brännbart eller icke brännbart material.

SÄI:s rekommendationer vid ombyggnad av bensinstationer

När en bensinstation *byggs om* från en station med ett begränsat sortiment av andra produkter än sådana som är bilrelaterade, till en station med kolonialvaror och viss korv- och kaffeservering där det inte finns sittplatser bör ett *minsta* avstånd av 6 meter finnas mellan byggnaden och mätarskåp för bensin och byggnaden kan betraktas som B-byggnad. Avståndet till tankfordonets lossningsplats måste därvid vara minst 12 meter samt utformad så att tankfordonet med lätthet kan köra till och från uppställningsplatsen utan att backa. Den omgivande trafiken får inte försämra säkerheten vid lossningen.

Marken under tankfordonet bör vid ombyggnaden utformas så att det finns en dosering till en lågpunkt som i sin tur är kopplad till en bensinavskiljare. Poolytan från ett eventuellt utsläpp kan därigenom minimeras och risken för brandspridning förbättras till en acceptabel nivå.

Om försäljningsarean utökas vid ombyggnad genom att befintliga utrymmen som smörj- och tvätthallar tas i anspråk som försäljningsarea och lokalen nyttjas som närbutik där biverksamheter som bank- (bankomat) eller postlokal eller om verksamhet i form av servering med sittande gäster, o.d. skall kunna accepteras måste avståndet mellan mätarskåp för bensin och byggnaden ~~skall~~ vara 12 meter.

Lokaler i bensinstationsbyggnad som nyttjas till servering med sittande gäster, närbutik bank- eller postlokal skall vara avskilda i lägst brandklass EI 60 från bensinstationslokalerna. Ingång till sådana lokaler måste ske från byggnadens motsatta sida. Någon förbindelse mellan lokalerna kan normalt inte heller accepteras.

Om ingång finns på byggnadens gavel skall fasaden mot pumpplattan vara utförd i lägst EI 60 samt planeringen av anläggningen skall vara sådan att den som besöker anläggningen i annat syfte än att handla drivmedel varken behöver passera genom spillzon eller närmare tankfordon än 12 m.